

LETO 1952

ŠTEVILKA 3

Slovenci v Limburgu žalujejo

Dne 25. marca je v Heerlenu v Holandiji umrl pater Teotim. Na praznik Marijinega Oznanjenja je odšel v svojo celico, ne da bi potožil, da se kaj slabo počuti. Naslednji dan je bila 41. obletnica njegovega mašniškega posvečenja. Sobratje frančiškani so opazili, da ni prišel maševat. Eden od patrov ga je šel klicat. Našel ga je v naslanjaču, poleg njega je ležal brevir, postelja je bila nedotaknjena, v sobi je gorela luč. Pater Teotim je mirno sedel — mrtev. Sredi molitve se je končala njegova življenjska pot.

Pokojni pater Teotim van Velzen se je rodil 18. marca 1885. v Delftu blizu Haaga. Vstopil je v frančiškanski red in postal leta 1911. duhovnik. Ko je po l. 1924 prišel v Heerlenu v dotiko s slovenskimi rudarji, so ga ti naprosili za duhovnega vodja. Rad je šprejel to nalogo in odtlej delal in živel za Slovence v holandskem, pa tudi v belgijskem Limburgu. Naučil se je slovenščine, obiskal je slovenske kraje, povzpel se je celo na Triglav. Kakor pravi apostol je postal Slovenec med Slovenci in bil skozi 26 let steber vsega verskega, kulturnega in narodnega dela med holandskimi Slovenci.

Slovenska srca po Limburgu so onemela, ko so zvedela prežalostno vest, da je naš pater Teotim nenadoma umrl. Je li mogoče, da ne bomo več videli njegovega nasmejanega obraza, njegove vedno prijazne besede? Zal, res je. S težkimi srci in solzami v očeh smo ga pospremili na božjo njivo...

Čeprav je bilo vreme izredno slabo, se nas je bilo veliko zbralo, da se zadnjikrat poslovimo od našega patra, od našega skrb-

nega očeta, prijatelja nas vseh. Poslovili smo se in pustili na pokopališču košček srca. Pravijo, da se mrtvi hitro pozabijo. Toda Vas, dragi pater, mi Slovenci ne bomo pozabili. Prevelika je bila Vaša dobrota, prevelika Vaša ljubezen, da bi ne pustila globokih sledov v naših dušah.

Dobremu sinu je hudo, da ni bil boljši do svoje drage pokojne matere. Tudi nam je hudo, da nismo na Vašo ljubezen do nas odgovarjali z bolj živo ljubeznijo. Vi ste res dojeli važnost in moč prve in največje zapovedi krščanstva. Ljubezen je bila tista, ki Vas je gnala, da ste se kot Holandec pri svojih 46 letih začeli učiti slovensko. To Vas je stalo truda, a Vi se niste ustrašili. „Ljubezen vse premaga.“ Doumeli ste dušo slovenskega človeka in jo vzljubili. Postal ste čisto naš. Postal ste Slovenec za nas slovenske izseljence.

Bistro ste spoznali, kako veliko vlogo igra pri Slovencu pesem, kako omehča njegovo srce in ga napravi dovzetnega za dobro. Zato ste peli, kadar ste bili med nami in kdo bi se mogel skušati z Vami, da pozna več slovenskih pesmi kot Vi? Vzpodbujali ste pevske zборе, organizirali nastope in podpirali društveno življenje med izseljenci.

Z Vami so holandski Slovenci izgubili svojega najboljšega zagovornika in svojega iskrenega prijatelja. Vsi slovenski izseljenci občutijo z njimi praznoto, ki je nastala z Vašim odhodom. Ta praznota je tem večja, ker se za resnično korist izseljencev danes le malokdo briga. Domači ljudje so nas mnogokrat le izkoriščevali, tujci gledajo na svojo korist in izseljenci smo prepuščeni

samim sebi, da si pomagamo v mrzli tujini.

Dragi naš pater Teotim! V tem listu, ki ste ga vzpodbujali k nastanku, se Vam zahvaljujemo in poslavljamo, da bodo brali še pozni rodovi o Vas. V zgodovini slovenskih izseljencev bo Vaše ime zapisano z zlatimi črkami. Za vse ure, za vse dni, ki ste jih zanje žrtvovali, Vam ne bo mogel nihče poplačati. Pred vojno so Vas odlikovali z visokim odlikovanjem. A to je bilo le skromno priznanje za Vašo skrb za slovenskega delovnega človeka v tujini. Pravo priznanje — smo prepričani v dno srca — ste našli sedaj pri Bogu, h kateremu ste nas vodili po Mariji.

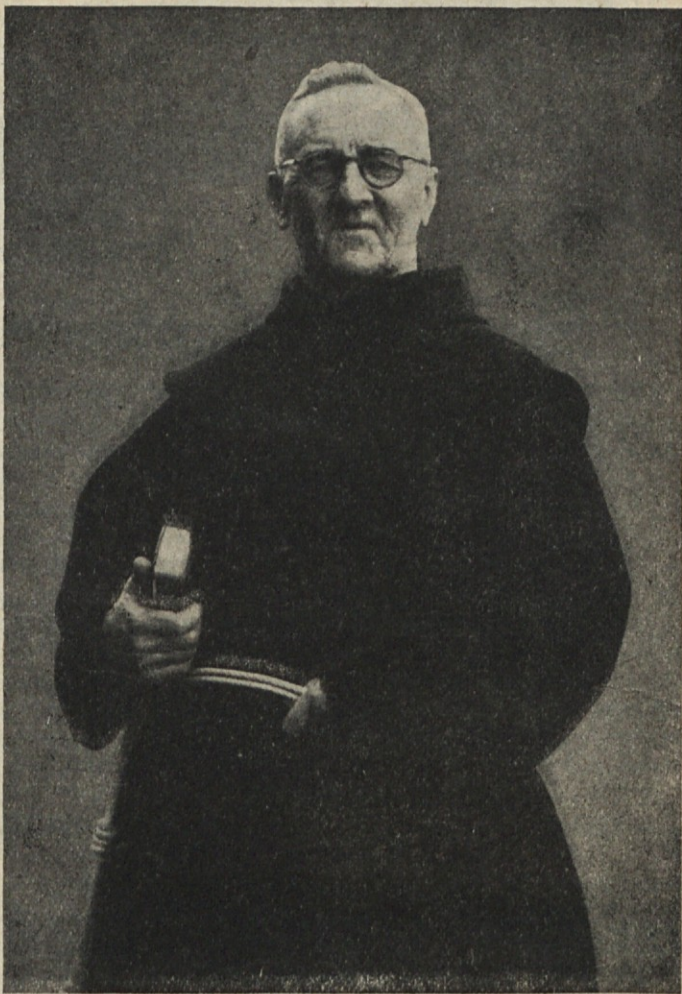
Marija Pomagaj, o kateri ste nam tolikokrat govorili, ki ste jo sam častili iz vsega srca, Vas je gotovo bogato poplačala. Pogrebna pesem pravi lepo: „Počitka našel je mesto mirno, na Sionu prebivališče svoje. In večno bo živel v preslavnem spominu!“

Dragi pater! Bog Vam bo di bogat plačnik! Mislite pri Bogu na nas, tudi mi se Vas bomo spominjali.

*

Dragi rojaki! Šestindvajset let je delal rajni pater za nas Slovence v tujini. Hotel je, da bi ostali Slovenci, verni in pošteni, ker je to volja božja. Sedaj je utihnil njegov glas, ostal je le njegov zgled. Bodimo zato povsod res zavedni *Slovenci*. S ponosom povejmo, da smo Slovenci in potem tujcem tudi razložimo, da je to narod v Srednji Evropi, ob Alpah, za Trstom. Bodimo *verni*, ker je bila verna naša draga slovenska mati. Bodimo verni, ker je samo v veri edina sreča, ki se ne konča s tem življenjem. Bodimo *pošteni*!

Pater Teotim nam je dal zgled. Pokazal

je pot, ki naj po njej hodimo v tujini. Najlepše plačilo zanj in najlepši dokaz naše hvaležnosti bo to, če bodo njegove besede našle med nami rodovitna tla in bodo bogato obrodile svoj sad.

Bogastvo? S težavo si ga pridobiš, z nemirom ga čuvaš in ga izgubiš z bolečino!

(Sv. Bernard)

Spet kliče nas venčani maj

Rajni p. Teotim, dobri oče slovenskih izseljencev v Holandiji, je večkrat rekel, da so Slovenci Marijin narod.

Kot vnet Marijin častilec jih je zato vzljubil in jim posvetil svoja najboljša leta. Vnemal je v njegovih srcih ljubezen do Marije in jih vodil po Mariji k Jezusu, edinemu Sredniku med Bogom in človekom.

V tem lepem mesecu maju pokažimo izseljenci, razkropljeni po vsem svetu, da smo tudi v tujini ostali zvesti sinovi in hčere Marijinega naroda, zvesti izročilom naših prednikov!

Ti so pokazali svoje češčenje, ljubezen in zaupanje v božjo Mater s tem, da so sezidali neštete cerkve po hribih in ravninah Njej na čast. Ob potih so postavili znamenja z Marijino podobo. Zložili so ji prelepe pesmi, pesmi, ki nam gredo tako do srca. Slikarji so se skušali, kdo ji bo napravil najlepšo sliko.

V vseh težavah v zgodovini so se k Njej zatekli. Prosili so jo pomoči ob dolgotrajnih turških vpadih. Klicali so jo, kadar sta bila v nevarnosti domovina ali vera.

Njihovo zaupanje je bilo bogato poplačano. Še ni bilo slišati, da bi Marija koga zapustila, ki je pribežal pod njeno varstvo. Sredi sovražnikov naš narod živi in je ostal Marijin narod. Marijino češčenje nam je dalo toliko dobrih slovenskih mater, ki so svoj rod vzgójile v veri. Njihova srčna želja je bila, dati Cerkvi sina duhovnika, da bi vodil po Jezusu, Marijinem Sinu, svoj narod k zemeljski in večni sreči.

Ni čuda, da so se Slovenci s tako gorečnostjo oprijeli majniške pobožnosti. Dali so ji lepo in pomembno ime: *šmarnice*. V nobenem drugem jeziku ne najdem lepšega imena za majniško pobožnost.

Za šmarnice so odeli v cvetje in zelenje Marijine oltarje. Nobeno znamenje ni ostalo brez cvetja, po hišah so okrasili Marijino podobo. Vse je rado hodilo v velikem številu k šmarnicam. Peli so litanije Matere božje, mlado in staro, vse je pelo Mariji na čast.

Izseljenci, bratje in sestre v tujini! Praznujmo tudi letos šmarnice! Ljubezen do Marije smo prinesli s seboj na tuje. Naj

jo letošnji majnik znova poživi, posebno še v srcih otrok! Saj ni težko postaviti pod Marijino podobo šopek cvetic. In naša iznajdljivost bo gotovo našla primeren čas, da se bomo zbrali in lepo praznovali Marijino majniško pobožnost.

V tem mesecu bo v srcih naših ljudi po Angliji, Holandiji, Belgiji, Franciji, Nemčiji znova vzplamtela ljubezen do Marije, saj „do Marije, do Marije njim v prsih srce bije“, ker vedó, da „Marija skoz življenje voditi srečno zna!“ Zato njih prošnja: Ti vodi skoz trpljenje življenja čolnič naš!

Le kliči nas, venčani maj, k Mariji v nadzemeljski raj! Da vedno veseli Mariji bi peli, o Jezus, to milost nam daj!

Z. V.

Prošnja

*Slava večnemu Očetu,
ki življenje nam krepi!
Da bi srce res b'lo uneto,
v duši, v k'teri On živi!*

*Nismo večkrat mu hvaležni,
to boli srce hudo.
Da bi vendar b'li pa vredni,
Ga ljubiti bolj ljubo!*

*Sanje večkrat trudne duše
ga previdno le žeje.
Bog nebeški vsemogočni,
milost prosim Te vse dni!*

*Saj poznam gorečnost vere,
v dnu srca gori močno,
oh da vselej bi žarela,
kot je zarja Večnega!*

*Prosim vselej za nesrečne,
ki bolesti jih okov drže,
prošnja tudi je za one,
ki v teminah se krope.*

*Daj nam Sveti in Mogočni,
vse ljubezni tvojih sil,
mir in spravo med rodovi,
s tem boš srca veselil!*

Angela Gruntar

ŠOPEK SLOVENSKEGA TELOHA, SESTRA, ZATE!

Prav iz srca slovenske zemlje — iz okolice Ljubljane — naj utrgam šopek, zate sestra, ki naju sicer ločijo gore in morja, a sva si po duhu kljub temu čisto blizu. Glej, šopek teloha je to, teloha s Šmarne gore. Bel je ta teloh in rožnat ob robu. Po snegu še diši in zeleni petdelni listi so med cvetjem. Ko motriš ta šopek, se ne čudi, kako je mogoče, da je izpod mrzlega snega pognal tako nežen, belorožnat cvet. Saj veš tako dobro kot jaz, da se vse **lepo, plemenito** in kleno poraja le iz trdega, v trpljenju prekaljenega življenja.

In glej, tudi Ti, slovenska žena, si podobna telohu — izpod snega zraslemu. Kljub metežem in viharjem vztrajaš in se boriš za svoj obstanek. Stoletja že si bila večna lučka slovenskemu narodu.

Ali boš mogla ostati taka lučka našim domovom še naprej — tudi v tujini? O vem, da boš; saj si prejela bogat dar naših mater — ono srčno dobroto in milino, ki se ji mora vse ukloniti! Obdržala boš tisto bistrost in vedrino duha, ki je slovensko ženo vedno krasila. Vem, da ne pozabljaš na duhovne vrednote svojega naroda. Dómu boš dala domač, slovenski značaj.

Vsa izgorevaš za dobrobit svoje družine in sosesčine, kar zahteva posebnih naporov. Večni lučki je treba prilivati olja, da ne ugasne, telohu je potrebna sončna luč, da vzcvete. A kje jemlješ moči Ti, da s svojo srčno toplino vedno in povsod ožarjaš življenje? Od kod Ti je pogum za vzgojo novega rodu? Kdo Te usposablja kot ženo najboljšega prijateljstva in Ti narekuje vso bistroumno pomoč, ki jo nudiš možu, ko omaguje v življenjski borbi? Od kod Tvoje znanje, ki ga posreduješ še svoji okolici? Ker Te v globine poznam, vem za odgovor: Tvoja **vernost** in **srčna izobrazba** sta to! Kajti srčno kulturni človek, kot si Ti, sestra, ima smisel za vse **lepo** in **dobro** in hrepeni po **samoizobrazbi**: rad bere, po-

sluša predavanja, obiskuje poučne tečaje in razstave in se posebno rad udeležuje pri narodnih prireditvah ter je vnet za pаметen napredek. Življenje vedno bolj in bolj zahteva ženo širokega obzorja!

Verska opora je prav ženi neobhodno potrebna. Mnogim ženam je edina tiha urica življenja tista, ki jo prebijejo v cerkvi. Vendar bi ta ura molitve nikakor ne smela biti tudi edini odmor njenega, odgovornosti polnega življenja. Dvojni poklic, ki ga veže gospodinja-delavka z materjo-vzgojiteljico, zahteva poleg notranjega bogastva **zbranost** in **trdnost**. To trdnost žena najde v tihih urah, ki jih prebije sama s seboj. Poglej, tudi telohu je odmerjena doba **počitka**, da, ko pride čas zanj, tem lepše vzcvetě.

Kako si boš uredila tako tiho urico miru in počitka, je popolnoma odvisno od tebe, toda potrebna Ti je. Vrednost in pomembnost teh trenutkov je pri mnogih ženah še dosti premalo cenjena. Tako dnevno srečujemo gospodinje, ki se brez prestanka ženejo za delom, pa ne najdejo niti toliko časa, da bi premislile, ali se ne bi dalo to delo na lažji in hitrejši način opraviti. Take žene se prehitro izčrpajo, mnogo hitreje ostare. Ker postanejo premalenkostne, pa od svoje okolice tudi niso tako cenjene, kakor bi po svojem trudu zaslužile.

Morda pa Tvojemu značaju bolj odgovarja pestra urica, da si **okrepiš duha** in nabereš **svežih moči**? Le privošči si jo! Čutiš, da pomeni prijetna sprememba dela že tudi počitek. Prav gotovo se razveseliš v

NAŠ VRT

Ko se narava zbuja iz zimskega spanja ter zasije lepo pomladansko sonce, ko nas ogreva prijetni zrak ter ptice začenjajo peti na cvetočih drevesih, tedaj napravimo sprehod na naš vrt. Po narejenem načrtu začnemo delati in sejati po gredah: to je začetek pomladnega dela in tudi pomladnega veselja. Skoro ni družine na deželi in v industrijskih krajih, ki ne bi imela vsaj nekaj vrta, katerega z veseljem obdeluje.

Vsak pa dobro ve, če hoče imeti kaj dobička z vrtom, ga je treba gnojiti, globoko prekopati in sejati dobro seme. Treba je rahljati zemljo, okopavati, v suši škropiti in neusmiljeno iztrebiti plevel ali kar je pregosto ter dosejati tja, kjer je še kaj prostega.

Neprimerno je delati za vsako zelenjavo svojo gredico: bolje je, da sejemo po vrtu brez gredic. Na ta način si prihranimo veliko prostora. Imeti je treba tako dolgo desko, kot je širok polovični ali celotni vrt. Na deski stojimo in sejemo določena semena. Desko nato obračamo naprej. Najbolje je, da sejemo kar vse v vrsti: na ta način bo posejano vse enakomerno. Lahko okopavamo, čistimo, trebimo in tako rastline dobivajo dovolj zraka.

Ako raztreseš gnoj ali umetno gnojilo, ne smeš pustiti tega dalj časa na površju: tu se vse posuši, izhlapi. Zemlja nima nič od tega.

Naš vrt nam mora prinašati dobiček, je

krogu svoje družine, ko krpaš perilo in nogavice, zraven za „vzdignete“ kakšno tako, kot je n. pr.: Oj Triglav moj dom, Po jezzeru, Oj, tam za goro, Sem fantič 'z zele-nega štajerja, Rožic ne bom trgala itd. Saj nič ne razvedri srca tako, kot iz čistih grl zapeta pesem! In glej, sami srečni obrazi, bleščečih oči so okrog Tebe. Vsekakor pa si med njimi najbolj srečna Ti. To srečo pa prav res tudi zaslužiš, kajti če modro in z ljubeznijo vodiš svoj dom, potem si mu vedno sveže cvetoč teloh in večna lučka, ki ne bo ugasnila nikoli.

Hribarjeva

pa tudi naše veselje in košček družinske sreče.

Če stopiš v tuj vrt, že lahko precej dobro presodiš tisto družino. V družini, kjer vladajo lenoba, nesoglasje in nezvestoba, je brez dvoma tudi vrt zapuščen. Tam ni rož, ni reda, ne lepih rastlin.

Ko pride rudar s težkega dela domov, tako rad po obedu naredi kratek sprehod po vrtu. Ogleda si svoje delo, delo svoje žene in tako vsaj malo pozabi svoj težki poklic in začuti neko moč: potolažen gleda lepoto ter uživa srečo svojega vrta.

V vrtu pa se ne naučimo samo delati in okopavati ter gnojiti, temveč tudi **ljubiti naravo!**

Če v večernem mraku po končanem delu še malo postojiš v vrtu, ti nehote pride na misel, kaj vse nam nudi. Na isti zemlji rastejo raznovrstne rastline, vsaka ima svojo obliko, svoj okus, svojo barvo in razne redilne snovi. Iz tako majhnega, skoro nevidnega semena zraste mogočna rastlina ali krasna roža. Iz enega fižola požene steblo, se ovija po kolu in obrodi obilen sad. Zanimivo je, da se vsak fižol ovija po kolu od leve na desno. Vsi čebulčki po vseh krajih imajo isti okus. Kako majhno je zeljnato seme — pa zraste tako velika in trda glava! Vsaka rastlina ima svoje liste, ki hlade in čuvajo svoj sad. Poglejmo rastline za kakim zidovjem, kjer ne dobivajo zraka: ne morejo uspevati, počasi hiraajo. Iz tega je razvidno, da vsaka rastlina — tako kot tudi človek — rabi pomoči od zgoraj: to je dežja, sonca, zraka. Če pa zopet premišljujemo, kaj in odkod je sonce, dež, zrak, moramo spoznati, da je nekdo, ki vlada vesoljstvo, ki vzdržuje ves svet.

Ljubimo torej naš vrt, ljubimo Boga, ki daje življenje in rast naši zemlji! V vrtu torej lahko spoznamo čudo narave in božje stvarstvo.

Fran Ribič, rudar

Pravi vodniki človeštva niso tisti, ki ga obvladajo z močjo, ampak tišči, ki se zanj žrtvujejo.
(Pasteur)

Petindvajset let med izseljenci v Sev. Franciji

Te dni slavijo naši rudarji v Pas-de-Calais praznik, ki napolnjuje srca vseh z velikim veseljem: njihov duhovnik je 25 let med njimi. Želel je, da bi ta dogodek le mimogrede omenili. Ker je pa list predvsem list naših izseljencev-rudarjev, smo poslušali nje in posvečamo to stran jubileju monsignorja Valentina Zupančiča. — Naš jubilar je bil rojen 1883. v Mostah pri Ljubljani in posvečen v duhovnika 1. 1907. Sedaj mineva 25 let, odkar je prišel v Francijo pomagat in skrbet za naše rojake.

Uredništvo.

Ob priliki 25 letnice bivanja g. monsignorja med nami hite naše misli še z večjo pozornostjo k dobremu našemu g. Valentinu kot sicer.

Oživiljajo se nam spomini, ko smo ga prvokrat slišali, ko smo prvokrat imeli priliko govoriti z njim: vse njegove besede so polne toplote — in to tako dobro de srcem, ki večkrat čutijo veliko mrzloto sveta! Vsak ga pozna, da to ni pridigar praznih fraz — ampak sega iz globine življenja in v globino življenja! Zato ni čuda, da govore rudarji po njegovih govorih: Kar naprej bi gospoda poslušal. Marsikatero obupano srce je že dvignil v novo življenje, dal mu novega poguma in mu vrnil veselje do lepega in plemenitega.

Njegovim besedam daje pravi pečat resničnosti njegovo življenje in njegovo delo za izseljence: ni zapisnikov, koliko prošelj je naredil za svoje ovčice, ni zapisnikov, kolikokrat je osebno posredoval za pravice rudarjev, ni zapisnikov, kolikokrat si je pritrgal v hrani, obleki, da je mogel dati drugim; ni nikjer zapisano na zemlji, s kakšnim veseljem je vedno sprejel reveža, ki je morda dolgo blodil v babilonski zmešnjavi in prišel na pravo pot: vse to ve nebeški Oče in Njegov Sin, Veliki Duhovnik Jezus Kristus, katerega g. monsignor že 25 let oznanjuje našim izseljencem. Njegovo delo in njegova zasluga je, da se še sliši, poje, govori slovenska beseda; društva, ki jih je ustanovil, so mu pri tem pomagala in tako je ljubezen do naše lepe domovine z neprestanim spominom nanjo netil in gojil.

Vsega tega ne bi mogel doseči, ako bi se držal morda visoko na tronu — oddaljen od ljudstva. Pri njem ni bilo tega: sredi

med svojimi ovčicami je hodil, vsak njegov vernik je vedel, da pride lahko brez skrbi k njemu, da ga bo v njegovih potrebah dobro razumel, saj je vseh 25 let s svojimi rojaki delil žalost in veselje, bolezen in zdravje, sonce in viharje. Čisto naravno je zato, da prihaja iz vseh src, ki ga poznajo, iskrena zahvala za vse prejete dobrrote, topla prošnja k Vsemogočnemu, naj ohrani našega priljubljenega g. monsignorja še dolgo zdravega, še dolgo pri nas in naj mu Največji Dobrotnik sveta povrne vse dobro, ki ga je storil izseljencem, stotero in tisočero! Bog živi našega g. monsignorja Zupančiča!

Delavec med delavci.

Msgr. V. Zupančič (na desni) v družbi z g. Bož. Tensundernom iz Nemčije (Westfalija).

Z velikim veseljem in hvaležnostjo se čutimo dolžne, da v tem listu pred vso slovensko izseljensko družino v Zapadni Evropi izrekamo v imenu rojakov in rojakinj v Severni Franciji **prisrčno zahvalo** za vse dobro za dušo in telo, ki ga je storil v 25 letih bivanja med nami naš gospod — monsignor Valentin Zupančič. Naj ga Bog živi še dolgo let med nami in ga blagoslavlja!

Za zvezo Jugosl. rudarskih društev Severne Francije:

Tajnik:

Simonič F. I. r.

Predsednik:

Zupančič Blaž, I. r.

Našemu gospodu

Svoje drage v domovini ste zapustili,
lepo faro; in odšli in mrzli tuji svet,
da nam izseljencem ste žrtvovali
najboljših svojih petindvajset let.

Nikdar iskali niste si zabav hrumečih,
in ne zlata, časti in slavnega imena ne.
Povsod le bratov vedno iskali ste trpečih.
Ste našli jih — takrat veselje Vaše bilo je.

Le z ljubeznijo ste vedno in z dobroto
v bedi in trpljenju mnogim lajšali gorje.
In mnogokrat usmiljena nam Vaša roka
otirala je grenke bratovske solze.

Zato s hvalečnim srcem mnogi vdano
naukom lepim Vašim zvesto so sledili.

A žal pogosto tudi grenkega pelina
v življenja čašo so nekteri Vam prilili.

Pa vendar ste tako goreče vse ljubili,
za vsakega besedo lepo vedno ste imeli,
vabili vsakega, lepo učili in svarili,
za vse molili, za blagor izseljencev skrbeli.

Krotki kakor jagnje, ste vedno bili skromni.
Značaj jeklen, silen kakor hrast-orjak!
A srce blágo, kakor melodije lepe pesmi.
In vzor moža slovenske korenine. Poštenjak!

Radost in veselje Vam za jubilej srebrni
hvaležna srca vsa želijo in čestitajo!
Za vse dobro, ljubi Bog Vam tisočkrat povrni!
Še za naprej Vam blagoslov obilno naj rosi nebo!

F. Simonič, Francija.

KJE JE KRIVDA?

Ko stojimo na ruševinah cvetočih
mest, ko upiramo svoj pogled na dolge vr-
ste križev, ki se dvigajo iznad grobov voj-
nih žrtev, ko s sočutjem mislimo na strta
srca, solze in trpljenje milijonov in mili-
jonov človeških bitij, ko smo priča splošni
paniki, morečemu strahu pred nečim groz-
nim, ki preteče visi nad človeštvom, imamo
pravo sliko današnjih časov, ki so veliki
prav v njih tragičnosti.

Veliki so ti časi, ker so predramili člove-
ka iz njegove plitkosti in ga prisilili, da je
začel iskati odgovora na pereče vprašanje,
zakaj je prav v naši dobi toliko trpljenja.

To trpljenje je namreč mnogim veliko
pohujšanje za naš čas, ki je čas ogromnega
napredka na skoro vseh področjih člove-
kovega udejstvovanja.

Priznati moramo sicer, da je trpljenje
vedno bilo človekov delež. A ne pretira-
vamo, če pravimo, da ga ni bilo še nikdar
toliko kot danes. Da bo beda današnjega
časa še očitnejša, moramo opozoriti na
to, da človeštvo še nikdar ni bilo tako ma-
lo pripravljeno nositi trpljenje kakor dan-
es. Občudovanja vredna je njegova skrb,
življenje napraviti čim zložnejše in prijet-
nejše. Vse svoje sile je človeštvo zastavilo,
da bi odpravilo z zemlje vsako senco tr-
pljenja.

A kakšen je uspeh? V začetku smo pove-
dali, da smo priča splošnemu polomu. Po-

nuja se vprašanje, kje je krivda za vse to?
Vedno močnejša je slutnja, da ta splošni
polom ni nekaj slučajnega, ampak posle-
dica neke težke bolezni, za katero boleha
današnja družba.

Za ves svet je življenjske važnosti,
da odkrijemo to bolezen v telesu da-
našnje družbe. Zapad kaže s prstom na
Marksa in njegove duhovne sinove. Ti zad-
nji pa v „zapadnih kapitalistih“ vidijo le-
glo vsega zla. Komu bomo dali prav? Vsa-
kemu nekoliko!

Res je, da nosi Marksov brezbožni komu-
nizem ogromno odgovornost za trpljenje
današnjih dni. Enako je res, da je marksi-
zem največja nesreča in največja zabloda
v zgodovini človeštva. Toda nikdar ne sme-
mo pozabiti, da je Zapad sam komunizmu
pripravil pot.

Mi bi namreč komunizma nikdar ne po-
znali in ne okusili, če bi Zapad v zadnjih
sto letih ob razmahu v industriji in veli-
kem socialnem prevratu v odnosih z delav-
skimi množicami upošteval načela pravič-
nosti in ljubezni, ki sta največji zapovedi
krščanstva.

Toda kako bi Zapad mogel upoštevati ta
večna načela, če pa je bil že dve stoletji
miniran po miselnih tokovih, ki so načrtno
izirali iz vsega javnega življenja vsak
vpliv Boga in Njegovih zakonov?

Tako smo privrtali do osrednjega vzro-

ka vse današnje bede. S prstom smo pokazali na rakovo rano, ki je že skozi stoletja zahrbtno razjedala človeško družbo v njenih temeljih.

Svet, sredi katerega živimo, je zgrajen na napačnem temelju, zato se ruši in propada. Trden temelj stavbi more biti samo kamen. Edino trden in stanovit temelj človeški družbi pa je Bog in Njegov zakon.

Ko kritično zasledujemo zgodovino zadnjih stoletij, nam stopi jasno pred oči dejstvo, da je človeštvo prav tedaj, ko se je obrnilo od Boga, nastopilo pot propada.

Z zadoščenjem moremo ugotoviti, da je vedno več razgledanih ljudi, ki vedno globlje dojemajo to resnico. Znani svetopisemski rek: „Zastonj se trudijo zidarji, če Gospod ne zida hiše!“ spet prihaja iz pozabe in dobiva veljavo, ki mu pripada.

Katere zaključke bomo mi, Slovenci v zapadni Evropi, izpeljali iz tega razmišljanja?

Ugotoviti moramo najprej, kje smo in na kaj zidamo mi. Ali se zavedamo, da žagamo vejo, na kateri sedimo, če v življenju resno ne računamo z Bogom?

Resnost položaja bi nas morala prebuditi, da bi se zavedali odgovornosti za ravnanje v našem zasebnem in javnem življenju. Ali se vam ne zdi, da smo v tem še zelo kratkovidni?! Ali smo kdaj pomislili, da podpiramo gibanja, ki nosijo klice razpada in smrti v sebi, če obrambo svojih stanovskih pravic zaupamo Marksovim duhovnim hčerkam, ki so komunistične in socialistične organizacije? O tem kdaj drugič.

O, da bi mi postali dosledni.

V. Ž.

O rudarski bolezni

Med našimi rojaki v zapadni Evropi je vedno več bolehalo. Iz te kolonije zve-mo, da je ta nehal z delom, iz onega kraja pišejo, da je drugemu zdravnik prepovedal delo. Jamska bolezen, ki je pobrala že toliko naših znancev, se loti slej ko prej vsakega, ki je dolgo delal v prašnih rovih pod zemljo. Tudi včasih je bilo veliko prahu. Toda danes so moderni stroji način dela v rudniku popolnoma spremenili in kamen zdrobijo v tako fin prah, da je neviden in da prodre do slehernega kotička rudarjevih pljuč.

Objavljamo, kaj piše francoski leksikon „Larousse médicale“ o rudarski bolezni:

SILIKOZA

Kaj je? — Je bolezen pljuč, povročena po vdihavanju delcev kamna (silicija) in nekaterih silicijevih spojin (minerali: sericit, lojavec, azbest). Opaža se v določenih poklicih (rudarji, brusarji kovin, livarji, gladilci, kamnoseki, keramiki, delavci porcelana, steklarji, drobilci kamna).

Kamnov drobec je škodljiv le, če kamen vsebuje določeno količino silicija, če gosta prahu v zraku doseže določeno stopnjo (10 miligr. na 1 mm³). Silicijevi delci morajo biti manjši od 10 mgr in oseba mora biti v prašnem prostoru zadosti dolgo.

Znaki. — Težko je spoznati, kdaj se je bo-

lezen začela. Znaki so neznatni: težko dihanje, nagnjenost k prehladu. Sledi porast težkega dihanja s pljuvanjem, prsni koš se ne more več tako širiti kot prej. Radiografija pljuč pokaže povečanje senc na mestu, kjer prodrejo dušniki v pljučno tkivo, in številne okrogle pege, enakomerno razporejene na obeh straneh obeh pljuč (kot sneženje). Pozneje postane prsni koš vedno manj raztezljiv, dihaš le s trebušno prepono, močno težko dihanje, silovit kašelj s številnim izmečkom, število rdečih krvnih teles naraste (6 milj. na mm³).

Razvoj. — Silikoza prehaja lahko v dve smeri: ali v silikotuberkulozo ali pa v oslabljenje srčnega utripanja. Večkrat je mogoče opaziti nekatere druge bolezni, ki so v zvezi z njo: naduha, pljučnica, odmiranje pljučnega tkiva, razširitev dušnikov, rak na pljučih.

Zdravljenje. — Ko se te je bolezen že lotila: ne znajo še zdraviti takih bolnikov. Vsako tako osebo je treba odstraniti iz škodljivega zraka na dober zrak.

Dokler se te bolezen še ni lotila: zračenje delovnega mesta, odstranjevanje prahu pri delu. Delavce, ki so nagnjeni k boleznim na dihalnih organih, je treba odstraniti od takih del.

VESELI DOGODKI

Sedmo poglavje

„Kranjec! Išče te sreča, um ti je dan.”

Bilo je med vojno, ko večkrat nismo imeli s čim potolažiti svojega želodca. Stopil je takrat slovenski izseljenec na neko kmetijo in prosil, milo prosil, da je kmetico preprosila. Dobil je polovico gnjati, drugo polovico pa je bil tik pred njim odnesel orožnik, tako se je izdala dobra žena. Plačal je naš človek meso z denarjem in „Bog plačaj” ter odšel domov po isti poti kakor orožnik, kateremu se je na poti predrlo kolo, da ga je moral popravljati.

Naš trpin je takoj vedel, kaj tiči v nahrbtniku, ki ga je bil mož postave prislonil k drevesu, zato je neustrašeno vozil mimo.

„Kaj pa nesete?” ga ustavi čuvar zakona.

„Gnjat,” odgovori odkritosrčno Slovenec.

„Je prepovedano”, strogo nadaljuje uniformirani brkač, „kaj ste jo pa dobili?”

„Gospod! Prav tam kakor vi tistole, ki jo imate v nahrbtniku,” se izmuzne naš rojak.

Okoli postave se je tiho in hitro vrnilo k popravljanju kolesa, srečni Kranjec je pa nemoteno odnesel domov suho meso ter si z njim „poflikal” svoje mišice.

Osmo poglavje

Veliko rudnikov je ob meji, zato tudi veliko rudarjev in med njimi lepo število Slovencev. Vsi ti so morali ob izbruhu vojne leta 1939 pobrati „šila in kopita” ter bežati v notranjost dežele. Ne vem, če ima — poleg osla in slona — še kako živo bitje na svetu bolj trdo kožo kakor Kranjec. Kadar mu je prav hudo, nekoliko zajoka, še raje pa zastrela in zahudiči, pa je kmalu vse dobro: zopet žvižga in veselo prepeva, zlasti še ko sedi pri kozarcu dobre božje kapljice.

Tako je brezskrbno prepevala družba naših Janezov-beguncev, zbranih v neki gostilni. Vinski bratci so ravno zaokrožili otožno „Ko so fantje proti vasi šli,” ko pride mimo g. župnik dotičnega kraja. Vstopi, posluša neznani „pevski zbor”, pohvali ga in povabi pevce, naj bi v nedeljo peli pri eni njegovih sv. maš.

„Ne znamo,” so se branili fantje, ki niti od zunaj niso radi gledali cerkve, kaj šele znotraj.

„Boste že kaj zapeli,” je silil gospod.

„No, če ni drugače, pa bomo,” so se končno vdali navihanci. Štiri „zaljubljene” so bile prvotno na programu. Bil pa je med Janezi tudi France, ne ravno pobožnjak, vendar toliko vesten, da je „klanfarske” črtal iz sporeda. Zapeli so v nedeljo na koru „Po jezeru bliz’ Triglava”, „Eno rož’co ljubim”, „Barčica po morju plava” in končno še „Bog je ustvaril zemljo”, da je bilo tudi nekaj „božjega” vmes.

Ne samo pohvalil, ampak tudi na kozarec vina je povabil dobri g. župnik čudni „pevski zbor”. Ker ni bilo v cerkvi nobene Slovenca, pevci sami se pa niso izdali, najbrž tamkajšnji dušni pastir še danes ne ve, kaj so peli kranjski begunci. Kako jih bo sodil Bog, ne vemo. Mogoče pa le ne bo tako hud, saj so ga z zadnjo pesmijo priznali za svojega Stvarnika. Tudi Marije so se spomnili, ko so peli drugo kitico pesmi „Barčica po morju plava” rekoč: „Marija sedem žalosti, obvaruj nas nevarnosti.” Kaj hočete še več?

Deveto poglavje

Zgodilo se je med prvo in drugo svetovno vojno. Rekrutje so prišli v Merlebach, ne vojaški, ampak rudarski. Kraj leži v Franciji, vendar je nemški jezik bolj v rabi, kakor francoski. Novincem-Slovincem je bilo hudo, ker niso ničesar razumeli. Neki starejši rudar je videl njihovo zadrego in se jih je „usmilil”. Dogovoril se je z njimi, da se bodo od časa do časa zbrali v gostilni, kjer jih bo on učil po nemško „švecat”.

Polni navdušenja so se zbrali prvi večer. „Profesor” je začel: „Ali mi ve kdo povedati, kako pravijo Nemci konju?” Vedel je nekdo, da je to ‚Pferd’. Mož je dejal, da je ‚zufrieden’ z ‚Antwortom’.

„Kaj pa je po nemško kobila?” je nadaljeval. Potem pa vse tiho je bilo...

„Bom pa jaz povedal”, se je postavil ‚učitelj’, „lahko si boste zapomnili. Konj

je „Pferd“, kobila je pa „Pferdula“. Tudi za žrebe je moral sam povedati. „Če je konj „Pferd“, kobila „Pferdula“, je žrebe „Pferdizeljček“, to je vendar lahko in se mi čudno zdi, da ne „pogrunstate“ ničesar,“ je bil hud na svoje učence.

Manjkal je še žrebec; zadnja beseda za tisti večer, tako je odločil „šolnik“. „Vi, fantje, tako debelo gledate, da resno dvomim, če se boste kaj naučili,“ se je jezil; „žrebca si pa le še vtepíte v glavo. Pravi se mu „Pferdinand“ ali skrajšano „Ferdi-

nand“. Tako! To je vsa konjska „familija“, prihodnjič pride pa oslovsko na vrsto.“

S tem je zaključil „šolmašter“ prvi dan pouka. Pravijo pa, da je bil to ne samo prvi, ampak tudi zadnji dan „šole“, ker so učenci odslovili čudnega „Lehrerja“. Namesto njega si je vsak fant izbral svojo „šocko“, pri kateri se je kmalu navadil pravilne nemščine, ko ga je lepo pogledala in rekla: „Ja, freilich in natürlich, ti fantič si pa zierlich.“

J. J.

Binkoštni ponedeljek pod Trško goro

O d tega dne dalje so se Boštanjčev oče vedno znova počutili mladega. Bili so sicer za starega pri hiši, kajti grunt in gostilno je že prevzel sin. Naj se on ubija z gruntom in ob nedeljah meče sitne pijance iz gostilne. Poleg kota in dobre oskrbe so si oče izgovorili tudi vinograd na Trški gori. In tam so prebili večino svojih starih dni.

Pa dá vinograd tudi dela in skrbi! Obrezovanje, koljenje, kopanje, pletev, ščipanje zapernic, cepljenje, škropljenje proti peronospori in ne vem kaj še — in vse to v vednem strahu: spomladi pred slano, poleti pred točo, jeseni pred deževjem. Ni čuda, da se človeku i vinograd i njegov pridelek tako priljubi.

Boštanjčev oče so bili v vinogradu dan za dnem. Poleti ob delavnikih zaradi dela, pozimi in ob nedeljah in praznikih pa zaradi pridelka. Tako so jo mahnili v vinograd tudi na binkoštni ponedeljek tistega leta, ko so litanije peli. Zagozdo belega kruha, kos plečeta in prekajen svinjski jezik so zavili v „Domoljub“ in stisnili pod pazduho, potisnili v žep velikanski ključ od zidanice in kmalu po prvi maši so zavili v gorico. Že od daleč jim je zadehtel nasproti omamen vonj trtinega cvetja. Bil je lep dan, topel, da je trs kar vidno rasel. Oče so sedeli pred zidanico, ob majoliki, kruhu in mesu in sladko sanjarili o letini, ki je kazala biti dobra. Potekale so urice in oče, ki so zdaj pa zdaj kanili kapljico cvička na zob, so postajali ginjeni. Spadali so v ono vrsto ljubiteljev žlahtne kap-

ljice, ki jim je, kadar so bili „pod paro“, šlo na petje. In so začeli brundati po tihem eno za drugo: od Radeckija, ki roženkranc v rokah drži, od Lavdona pri Belem gradu, od fantov tam za turškim gričem, vmes pa kako zdravico in kako zaljubljeno, kakor v mladih letih, ko so zvečer rogovilili po vasi.

Pod Trško goro pri fari je že davno odzvonilo poldne. Da se oče izognejo novomeškemu škricem, ki so take dni naskočili Trško goro, jo mahnejo proti domu.

Ko pridejo v vaš, so se ljudje ravno zbirali pred cerkvijo. Zavzvonilo je vkup, znamenje, da se bo pričela popoldanska pobožnost. Boštanjčev oče popoldne niso hodili v cerkev. K maši že, vsako nedeljo in praznik; krščanski nauk, so rekli, je pa bolj za ženske in otroke... Ta dan pa jim je nekaj reklo pri duši: Le stopi še ti v cerkev in zmoli Očenaši ali dva, da bo šlo v vinogradu vse po sreči. In oče so stopili v cerkev. Na koru, v prvi vrsti so imeli svoj plačan sedež. Tako dobro jim je dejal prijeten hlad v cerkvi. Sonce zunaj je kar pošteno pripekalo. Gospod kaplan so začeli pete litanije. Organist in pevci na koru in ljudstvo po cerkvi je prepevalo na ves glas.

Tako dobro je bilo pri srcu Boštanjčevemu očetu. Prijeten hlad in žlahtna kapljica sta pa storila tudi svoje: zazibala sta očeta v lepo, sladko spanje. Naslonili so glavo med dlani in poslušali: okrog njih je vse pelo, pelo, vse eno čez drugo; enkrat o Radeckiju, enkrat: Marija, k Tebi uboge reve; zdaj kaka narodna, zdaj kaka vesela

zdravica... Kar naenkrat, že proti koncu litanij, pa so se sprožile tudi pevske strune v grlu Boštanjčevega očeta — in zapeli so na ves glas... „Zato smo sem prišli, da bi dobre volje bli, bli, bli...“

Naprej niso mogli. Sosed jim je potisnil žepno ruto v usta, češ: Mrha stara, kaj pa vendar počenjaš? Vsa cerkev se je obrnila nazaj in oče, ki so se prebudili in slišali še zadnji stavek svoje pesmi, bi se bili najraje udrli v zemljo. Sami niso vedeli, kako so se še pred koncem izmuznili iz cerkve in jo kot tat ubrali za vrtni domov, brundajoč: „Ti frdamunkel ti, le kaj me je danes neslo v cerkev!“ Frdamunkel je bila najhujša kletev, ki so jo oče potegnili iz zaloge samo tedaj, ko so bili nakačeni kot sršen. Oče niso radi videli, če je kdo napeljal pogovor na ta dogodek.

Vest pa Boštanjčevemu očetu ni dala miru. Ko so ob neki priliki stopili gospod fajmošter na kozarec vina k Boštanjčevim, so oče sami napeljali pogovor na ta dogodek. Gospod fajmošter, moder mož, so jih pa potolažili, češ: V nebesih bomo vsi in vsak dan peli vašo pesem: „Zato smo sem prišli, da bi dobre volje bli, bli, bli...“

(Kk — Duhov. življenje, Argentina)

IZ DOMOVINE

Izredno sneženje po vsej Sloveniji je februarja naredilo veliko škodo, posebno v Tolminskem kotu. Tudi najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi kdaj padlo toliko snega. Za poškodovance, posebno tiste, ki so jim ogromni snežni plazovi odnesli skoraj vse, so nabrali po Sloveniji in Jugoslaviji 97,038.491 dinarjev.

Ljubljanski pomožni škof Vovk, ki so ga v Novem mestu divjaško napadli, polili z bencinom in mu zažgali obleko, se je toliko pozdravil, da je zapustil bolnišnico. V časopisih so vse zadnje mesce kar naprej objavljali napade na duhovnike. Tako piše „Nova Gorica“ 8. II. o župniku Godniču iz Vrtojbe, ki „še naprej vztraja pri poučevanju verouka v „farovžu“, za kar seveda nima dovoljenja.“ — „Ljudska pravica“ piše 16. febr.: „Naša dežela, ki je v njej odpravljeno izkoriščanje človeka po človeku, ustvarja s socializmom vse pogoje, v katerih bo vera izumirala in umrla.“ Obsojeni so bili poleg drugih tudi 70-letni dekan Jože Vodopivec in kaplan Štrancar v Tolminu, g. Lapajne na Ponikvah, župnik Cafuta v Preloki. O veri pišejo, kot

da pomeni nazadnjaštvo. Sedaj ko ne bo več verouka v šoli, se bodo „otroci učili tega, kar je dejansko potrebno za življenje, ne pa da se zabijajo v glavo verske resnice“, ki so za brezverce seveda bajke (Sl. poroč. 8. febr.).

V Brestovici na Krasu je praznoval 100 let svojega življenja Franc Semolič. Pravi, da v svojem življenju ni bil nikoli bolan in nikdar ni potreboval zaradi bolezni zdravnika. Pred 50 leti je uporabljal nekaj časa očala, sedaj pa vidi dobro brez njih. Še vedno dela sem in tja in rad tudi zapoje. To je res — kraška korenina!

ČE TE ZANIMA

Ali veš, da samo 320 milijonov ljudi je z žlico, vilicami in nožem! Veliko več jih je s klinčki — 530 milijonov! 740 milijonov ljudi je vse kar z rokami, kot smo mi, ko smo bili majhni. Z rokami in lovskim nožem pa si pomaga pri jedi 190 milijonov ljudi.

Do 18. stoletja je bila povprečna doba človeškega življenja v Evropi samo 24 let. Danes se je človeško življenje v Evropi podaljšalo na povprečno mesto — 66 let.

V Avstralijo prihaja vedno več Slovencev. Sedaj sta prišla za njimi dva slovenska duhovnika, ki sta bila med vojsko v nemških taboriščih. Če imate znance v Avstraliji in jim pišete, sporočite jim naslov slovenskih dušnih pastirjev: Rev. Beno Korbič, Victoria Street 45, Waverley (Sydney) N. S. W. Izdajata tudi list „Misli“. Naj ga naročijo!

Slovenija je dežela, ki ima najmanj Judov. Pred zadnjo vojno jih je živel v Sloveniji le 11, od teh je bila večina v Mariboru.

Ali veš, da živi želva do 300 let?

Zdaj ljubim vse

Zdaj ljubim vse, kar je nekoč bilo, mladostne dni in ves čarobni svet, ko me je mati križala z roko, mi bil je raj odprt in razodet.

Zdaj ljubim vse, kar je nekoč bilo, poslednji kamen na samotni cesti, vasic pozdrav in gozdnato stezo. Hotel domačega bi kruha jesti!

A kar bilo je, nikdar več ne bo in smeh srca za vselej je utihnil, saj dan za dnem se mi solzi oko, od doma daleč kmalu bom izdihnil.

D. Jeruc

MED NAŠIMI ROJAKI

ANGLIJA

† IVAN ČESNIK

Kot je „Pismo“ že javilo, je bil 26. 3. v Bedfordu pokopan Ivan Česnik. Bil je šesti iz družine enajstih otrok, od katerih so štirje s starši v taborišču v Rimu. Doma je bil iz Ajdovščine. Staršem, bratom in sestram izrekamo iskreno sožalje. R. I. P.

London: V galeriji Ashley nasproti Westminsterke katedrale je bil več tednov razstavljen križev pot, delo neznanega slovenskega slikarja iz severne Istre, slikan v začetku tega stoletja. Križev pot je gotovo po svoji zamisli in tudi izvršitvi edinstven. Našel ga je g. Žele z Repentabra ter ga nekaj časa hranil. V London ga je prinesel Mr. Herbert; neki češki umetnik ga je delno restavriral in dal v okvire.

Slovo: Že sredi marca je odšel iz Anglije g. dr. Belej v Rim. Tako ni mogel obiskati Slovencev v Južnem Walesu. Upamo, da se bo še letos vrnil in prinesel s seboj slike iz naših krajev ter obiskal tu vse kraje, kjer je več Slovencev. — Letos 17. marca je odpotoval v Kanado iz Leedsa Jakob Kvas. Sedaj se pripravlja še več potnikov preko morja. Dosti se že čuti brezposelnost v tekstilni industriji, kar je delno tudi vzrok, da ljudje od tu odhajajo.

Novi domovi: V Dudleyu blizu Birminghama in v Južnem Walesu sta bila kupljena nova domova.

Poroka: V cerkvi sv. Janeza Krstnika v Rochdale sta se 5. aprila poročila Emi Jazbec in Ivan Strmšek. Novoporočencema želimo mnogo sreče.

Zahvala: K podobi in za oltar Marije Pomagaj v Angliji sta darovali Rozi in Marica Videmšek iz Heelerheide na Nizozemskem izredno lep, v narodnih vzorcih ve-

zen prt. Izvezli sta ga pod vodstvom sestre Justine, ki vodi v Limburgu tečaje za veze-nje. Za lepi dar vsem: Bog povrni.

Začenjamo mesec maj. Živimo ga z Marijo, majniško Kraljico!

BELGIJA

LIMBURG — LIEGE

Globoko nas je pretresla nenadna smrt našega nad vse dragega p. Teotima. Ne moremo si misliti, da ne bomo več videli njegovega nasmejanega obraza. Rad je prihitel čez mejo sem med nas in, kjer se je oglasil, je zavladovalo veselje. Kot je bil vedno skromen, je tudi skromno odšel s tega sveta. Pogreba smo se udeležili po svojih zastopnikih. V Eisdenu pa je bila ob splošni udeležbi opravljena zanj slovesna črna sv. maša.

Nikdar ne bomo pozabili njegove ljubezni do nas.

V Seraingu pri Liège je umrl upokojeni rudar g. Mihael Križnič, roj. 10. 9. 1901. v Ročinju na Goriškem. Bil je skrben družinski oče. Želel je, da bi sinu g. Dušanu ne bilo potreba iti v jamo, zato je napel vse sile, da ga je študiral. Njegovo izčrpano telo je omagalo nekaj mesecev po veselem dogodku, ko je njegov sin postal doktor medicine. Poleg njega zapušča še ženo in hčerko.

V Winterslagu je dotrpela mlada mati treh otročičev ga. Ivana Kavše, roj. Pec, roj. 1916 v Kabelu na Štajerskem.

V Mechelenu je umrla ga. Jožefa Koprivšek roj. Menčak, 1891. na Selu. Zavratni rak je dolgo mučil njeno telo. K večnemu počitku smo jo položili v Eisdenu, kjer počiva že njen sin, padel v mini kot žrtev vojske. Tu zapušča moža in hčerko ter sina in hčerko v Sloveniji.

Vsem žalujočim izrekamo naše srčno sožalje, naših dragih pokojnikov pa se spominjamo v naših molitvah!

Slovincem v okolici Liège-a sporočam, da imam v Seraingu, rue Cockerill 148, vsako 2. in 4. nedeljo v mesecu sv. mašo za Hr-

vate. Zdi se mi, da imate tudi vi lepo priliko, da bi se tam zbirali vsaj enkrat mesečno n. pr. vsako drugo nedeljo v mesecu. To bi bila lepa prilika za vas, da pridete skupaj, se spoznate in navežete medsebojne stike. Kaj mislite k temu?

Vsem Slovincem polagam na srce, naj računajo z našim romanjem v Banneux. Prijetno bi bilo, če bi ta dan prišli vsi skupaj iz Limburga in okolice Liège-a. Datum boste zvedeli pozneje.

Že sedaj opozarjam na pevski nastop naših pevcov s Koroškega in Eisdenu, ki bo konec julija v Eisdenu in pri sestrah v Seraingu. Računam, da za to priliko prav nikogar ne bo manjkalo.

Lepo pozdravlja vse vaš kaplan.

HAINAUT — NAMUR

„Kristus je vstal! Kristus je vstal! Iz groba skalnega, dvignil se je svetel, z lastno močjo!“ so peli pevci za letošnjo veliko noč v Charleroi. To je bila že peta velika noč, ki smo jo v tej „črni deželi“ obhajali s slovensko službo božjo.

Na cvetno nedeljo so peli naši pevci tudi v Tamines (La Praile), kjer je bila služba božja za tamkajšnje Beneške Slovence. Po maši so v veliko veselje vseh zapeli vrsto slovenskih narodnih pesmi za mešani zbor.

Slovenci okoli Monsa so se tudi letos zbrali v postnem času pri sestrah v Flénu in opravili križev pot z litanijami. Lepo število se jih je zbralo in lepo so peli!

V Kanado je odšlo, sedaj več fantov iz Beneške Slovenije, dalje Anton Mršnik iz Doura in (že pred časom) družina Bosilj iz Tertre. Na splošno pišejo iz Kanade, da je življenje tam precej drugačno kot v Evropi. Nekateri so se dobro znašli, nekaterim pa je bilo težko, posebno ker je na zimo bilo težko dobiti zaposlitev.

Poroka: gdč. Hilda Brunskole v Gilly z g. An. Quistini. Čestitamo!

Sicer je bil pa predvelikonočni čas žalosten, ker je iztrgal iz naše srede spet vrsto naših najboljših rojakov:

Pri Monsu je smrt posegla v cité Hautrage in na tiho poklicala g. Petra Mažgona iz Raven pri Cerknem, v starosti 59 let. Bližnji rojaki so mu pripravili lep pogreb 28. febr. — V Paturages je 15. marca umrl g. Janez Detela, 68 let star, iz Trbovelj doma.

Pri Charleroi je umrl 11. febr. v Chate-lineau g. Anton Zupančič iz Rihpovca pri Trebnjem, v starosti 47 let. Dolgo časa je trpel, telesno vsled rudarske bolezni, duševno pa vsled izgube sina-edince. — V Juliet je podlegel rudarski bolezni g. Anton Miklič, roj. v Flaki l. 1906. — 23. 3. je umrl v Gilly spet en Cerkljan — Franc Bajt, v starosti 49 let, previden s sv. zakramenti.

Bratje in sestre, molimo zanje! Kristjani so bili kot mi. Našega rodu so bili. Po tujini jih je vodila pot v večnost kot nas. Zato jih ne pozabimo! Žalujemo svojim pa izrekamo sožalje.

Sporočam, da so v naši okolici izpremenili telefonske številke in me zato odslej kličete lahko le na telefonsko številko Charleroi 323.323. — Z. Reven.

FRANCIJA

IZ OKOLICE MERLEBACHA

Iz pisarne Jugosl. kat. misije:

Rojeni: Končina Julija iz Beninga, poročena z Jean Brunner, je 27. 2. dobila malega sinka: Jean-Marie. Srečni družini čestitamo, malemu detetu pa želimo mnogo blagoslova!

Poroka: V Cité Jeanne d'Arc se je poročila v tem času Pajntar Helena z domačinom. Mnogo sreče!

Umrli so: dne 18. 2.: mati Marijana Žonta, rojena 24. 1. 1886, Ideršek pri Idriji, cerkveno pokopana v Merlebachu 20. 2. Dne 19. 2. Koprivnik Johan iz Cité Jeanne d'Arc, rojen 10. 5. 1889 v Vojniku pri Celju, cerkv. pokopan v Jeanne d'Arc 22. 2. Dne 22. 2. Prodnik Leopold, stanujoč v Merlebachu, rojen 16. 10. 1889 v Pokraju — Št. Ilj pri Velenju, cerkv. pokopan 24. 2. na Hochwaldu. Dne 24. 2. najstarejša Slovenka, mati 16 otrok, Frančiška Nusbaumer iz Žirovskega vrha na Gorenj., cerkveno pokopana 27. 2. v Creutzwaldu. Dne 2. marca Rižner Karolina, rojena 19. 10. 1933 v Jurkloštru, pokopana cerkveno 5. 3. v Betting-les-St. Avold.

Ljubitelji pesmi! Naročite

VEČERNE PESMI

40 pesmi v 5 ciklusih o domovini. V samozaložbi. — Dimitrij Jeruc, Av. Béonier 6. Kessel-lo, LOUVAIN, Belgija.

Vsem želimo večni mir in pokoj, sorodnikom pa izražamo svoje globoko sožalje!

Z veseljem smo sprejeli v tem času slovenskega misijonarja č. g. Janeza Kopača, ki se je na poti iz **Kitajske** v Ameriko oglašil pri nas in nam veliko zanimivega povedal o misijonskem delu na Kitajskem. Zlasti smo ga vneto poslušali, kako je z raznimi zgledi pojasnil vso duhovno bedo poganov in brezvercev, ki pehajo z modernimi frazami ljudstvo ponovno v nesrečo. Škoda, da se naš misijonar ni mogel dalje časa pomuditi tu. Odhitel je v daljne kraje. V imenu vseh rojakov, ki so ga poslušali ali imeli priliko z njim govoriti, se misijonarju prav lepo zahvaljujem za njegov obisk: Želimo mu mnogo sreče in nadaljnega neustrašenega idealizma na njegovi poti.

Naša božja pot k **Mariji iz Brezij** v Habsterdicku: Vsako leto se večja število obiskovalcev naše Matere božje iz Brezij, vsako leto pa tudi vedno več uslišanih prošenj v velikih težavah in mučnih boleznih. V lepem Marijinem mesecu majniku zopet pohitimo k Njej! Vsak četrtek bo pri Marijinem oltarju slovenska služba božja ob 9. uri: sv. maša in pridiga. Pred sv. mašo redno prilika za spoved. Pridite, pridite k Mariji!

Iskrene pozdrave vsem rojakom v okolici in po svetu pošilja izselj. duhovnik Stanko Grims iz Merlebacha.

KOMAC ALOJZIJA, Freyming, rue Principale, 31 izdeluje in prodaja vse potrebno

ZA LETNO SEZONO:

letne plašče, kopalne obleke, vse potrebno za potovanje, izlete in drugo. — Se toplo priporoča.

Aumetz, Tucquegnieux, Giraumont, Moutiers:

Letošnjo pomlad smo dobili izvrstnega Kopača, ki se piše z veliko začetnico. Ni prišel k nam, da bi kopal vrtove, ampak zato da bi obdeloval naše duše. Res smo ga bili veseli dobrega misijonarja gospoda Kopača, ki se je par tednov pred svojim odhodom v Združene države mudil med nami in storil vse, kar je mogel, da bi se tudi mi združili v večji medsebojni ljubezni, da bi

se zedinili v Bogu. „Če bi nas gospod preje poznali, bi najbrž za vedno med nami ostali,” tako smo sklepali po njegovih besedah. Gospod bo v Ameriki posredoval, da bi se izpolnila naša želja, ki je: dobiti čimprej mladega agilnega slovenskega misijonarja, ki bi stanoval v Aumetzu ter oskrboval tudi številne sosedne naše kolonije. G. Kopač je bil izgnan iz Kitajske, o kateri nam je pripovedoval mnogo zanimivega. Bog mu daj srečo in obilo lepih uspehov na njegovem novem mestu. Na tem mestu se mu najlepše zahvalimo, da nas je obiskal in duševno pokrepčal. Radi se ga bomo spominjali; upamo, da tudi on ne bo nas pozabil.

Dne 27. aprila obhajamo petindvajsetletnico, odkar je msgr. Valentin Zupančič med slovenskimi izseljenci v Franciji. Kadar omenjenemu gospodu dopušča čas, rad prihiti tudi v naše kolonije. Naj mu Vsemogočni stotero povrne vse, kar nam je že dobrega storil in naj ga nam ohrani zdravega in za vse dobro vnetega še dolgo vrsto let!

PAS DE CALAIS

Méricourt-les mines

2. marca je umrl vpokojeni rudar Rudolf Zupančič. Bil je svojčas med prvimi delavci izseljenskega društvenega življenja v naši koloniji. Lepo spravljen z Bogom in svetom je odšel po daljši bolezni v boljše domovino. Naj počiva v miru!

Vesel zabavni večer so nam priredili naši pevci in igralci s sodelovanjem kvarteta iz Liévin 3. nedeljo v februarju. Dobro igrana in pustu primerna igra „Mutasti muzikant” je spravila nabito polno dvorano v najboljše razpoloženje.

Domači pevski zbor kakor tudi kvartet iz Lievin sta žela zaslužen pohvalo. Posebno pohvalo in zahvalo zasluži pevski zbor tudi za petje pri slovenski službi božji, ki je vsako prvo nedeljo v mesecu ob enajstih.

V postu smo vsak teden opravili postno pobožnost. Svetega križevega pota se je udeleževala vsa šolska slovenska mladina in precejšnje število odraslih.

Poroke: V Liévin-u sta se poročila Gračner Ivan in Fajdiga Ivana; v Bruay Jonaczyk St. in Hrapot Marija. Novoporočencem želimo iz vsega srca: Mnogo srečel!

SLOVENSKE SESTRE

Mogoče že kdo izmed bralcev pozna slovenske sestre v Franciji. 25 nas je vseh skupaj. Med nami je sicer ena Francozinja, a se to ne pozna, kajti veže nas isti duh, ista ljubezen, saj skrbi za nas vse isti dobri Oče.

Svoj pravi domek, ki je šele začetek, imamo v Isère v Morestelu. Je to prijazen kraj s približno 1500 prebiv., ki so zelo vljudni in za nas posebno dobri. Kraj je 56 km od Lyon-a.

Vse sestre nismo v Morestelu. Porazdeljene smo po šestih hišah: dve blizu Pariza, dve v Isère, ena v Indre Loire, ena na jugu v Var.

Prve naše sestre so prišle v Francijo leta 1937 na Meudon pri Parizu. Pozneje smo prevzele še druge hiše, tako da smo jih 1946 imele šest. Oskrbujemo dve sirotišnici, en dijaški zavod, 2 počitna doma (1 od teh za duhovnike). V Morestelu se bavijo naše sestre z obiski bolnikov na domovih, z žensko mladino, s poučevanjem glasbe in oskrbujejo cerkev. Istočasno pripravljajo hišo za okrevališče.

Drugod so sestre samo v službi, v Morestelu pa je naš dom. Vsaj enkrat na leto se tam snidemo vse, opravimo lahko duhovne vaje in se odpočijemo. Takrat je veselje na višku in ob takih prilikah ne manjka slovenske pesmi in še kako zaigramo na harmoniko zraven.

Naše misli nam večkrat uhajajo v domovino k vsem tistim, ki niso mogli za nami, še bolj pa na Kitajsko k našim misijonarkam (tudi misijon je naš redovni namen), od katerih je sedaj 5 v zaporu v Kunmingu. Vsem cenjenim bralcem priporočamo jetnike v molitev, vštevši slovenskega zdravnika dr. Janeža, ki je tudi z njimi.

Naše delo v Franciji peša radi nezadostnih moči. Dekleta iz domovine nas prosijo in si želijo sem, a težko, da nam bo uspelo preskrbeti potrebne papirje. Morda si tudi v Franciji in bližnjih deželah kakšno slovensko veselo dekle želi vstopiti k slovenskim sestram? Naj piše na naslov: **Soeurs de St. Francois d'Assise à Morestel, Isère, France.** — Vse slovenske izseljence prav iskreno pozdravljamo z zagotovilom, da se jih spominjamo v molitvi.

HOLANDIJA

Zadnja pot p. Teotima

Še vedno se ne moremo vživeti v misel, da nas je pater Teotim za vedno zapustil. Pred očmi nam je še, kako je za post — kot da bi jemal slovo — zapovrstjo maševal v vseh krajih, kjer se zbiramo k domači službi božji. Dne 23. marca je bil v Lindenu, popoldne je imel večernice v Nieuwenheide. Zatem je prišel na prireditev naše mladine v patronat, kjer je v nepozabnem nagovoru nagovoril zbrane rojake. Kdo bi mislil, da je to njegov zadnji govor! In zvečer je pri g. Robeku večkrat zaporedoma pel zdravico s pomembnim besedilom: „Oh morebiti že danes leto, ne bomo več na svetu ...“

Na mrtvaškem odru

V soboto je bilo zelo slabo in mrzlo vrežalostna vest, da je ponoči neopazno umrl, zadet od srčne kapi. Zvečer je imel radio Maastricht posebno žalno oddajo, v kateri sta o njem spregovorila J. Spanjaard, urednik lista „Gazet van Limburg“ in naš dušni pastir g. Nande Babnik. Vse Slovence, ki so patra poznali, je ta vest presunila do dna srca.

Patra so položili sprva v samostansko kapelico na mrtvaški oder. Ker je bilo preveč ljudi, ki so ga hodili kropiti, so ga prenesli v cerkev, kjer je ležal v odprti krsti do pogreba sredi nageljnov in rožmarina.

V soboto je bilo zelo slabo in mrzlo vreme, da že dolgo ne tako. A kljub temu se je zbralo k pogrebu izredno veliko Slovencev in Holandcev. Po sv. maši zadušnici se je razvil pogrebni sprevod. Za križem so šli

zastopniki Slovencev iz Nemčije in Belgije, nato so sledile z žalnim trakom ovite zastave naših rudarskih društev. Za njim je šel Zvezni odbor in odborniki posameznih društev. Nato velika množica naših rojakov. Deklice so nosile cvetje in ena od njih na blazini pokojnikova odlikovanja. Za združenimi pevskimi zbori je šla duhovščina pred krsto. Za krsto so šli sorodniki in Holandci.

Pred odprtim grobom

Pri odprtem grobu so bili trije slovenski poslovilni govori in eden v madžarščini. Predsednik slovenskih društev g. F. Parfant je v imenu Slovencev v Limburgu zadnjikrat ogovoril dragega patra, se mu zahvalil za vse njegovo delo in poudaril veliko izgubo, ki jo občutijo ob njegovi smrti društva sv. Barbare.

G. izs. duhovnik je omenjal zadnji govor č. p. Teotima: „To je bil duhovni testament, ki ste ga nam zapustili! Nikdar ne smemo pozabiti besed, ki ste nam jih povedali: kako moramo spoštovati svoj materin jezik, kako morajo starši učiti svoje otroke slovensko besedo, kako moramo biti tudi v tujini ponosni, da smo Slovenci.“

Vodili ste nas po ravni in varni poti.

Polovičarstva in omahovanja niste poznali. Po tej poti moramo hoditi tudi v bodoče, kajti le ta pot je prava. Misel na Vas, čut ljubezni in hvalečnosti je zapisana v naših srcih. Vi boste pa s svojo priprošnjo pri Bogu skrbeli za nas, dokler se ne snidemo v nebeški domovini.”

Nepozabnega patra Teotima, ki se je kot tujec naučil našega jezika in naše pesmi, da bi nas vodil k Bogu, bomo ohranili v najlepšem spominu in zanj radi molili.

NEMČIJA

Z zanimanjem prebiramo „Našo luč“ tudi tu v Nemčiji; kjer smo Slovenci že dolga leta. Veseli nas, da slišimo, kako povsod drugod Slovenci delajo za svojo skupnost. Tudi pri nas v Nemčiji bo treba poživiti staro-lepo društveno življenje. Prav od tu se je zanesla drugam ideja o tem, da moramo Slovenci v tujini biti složni in si drug drugemu pomagati. Kako mila je lepa slovenska pesem! Solze ti stopijo v oči, ko jo čuješ! In ni prav, če se sramuješ svojega rodu, kakor ni prav, če se sramuješ pokazati, kdo je tvoja mati.

Dne 19. aprila je praznoval v Westfaliji v Gladbecku, Landstr. 98. srebrno poroko g. Jožef Dobravec, predsednik slov. društva sv. Barbare. Naš stari prijatelj in izseljenski duhovnik, po rodu Nemec, g. župnik Tensundern, je ob tej priliki rade volje prevzel službo božjo in pri sv. maši hotel tudi slovensko pridigati. To je spet en dogodek, čeprav majhen, a pomemben, da se Slovenci srečamo, iz srca skupno zapojemo in se poveselimo. Srebrnoporočencema pa daj Bog še dolgo let srečnega in krščanskega življenja!

Mr. Dorn Aloys
94, Knutange (Moselle)

Naša luč

GRIMS STANKO
AUMONIER YVOUGLAVE
24, Rue N.-Colson
MERLEBACH (Moselle)
FRANCE

izide vsak drugi mesec. Obiskuje Slovence po Zapadni Evropi. — Založila Družba sv. Mohorja v Celovcu. Odgovorni urednik: Dr. Janko Hornböck. — Tiskala: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Printed in Austria.